

Tekst: Tim Janssens Beeld: Tijs Vervecken

Flexibiliteit is troef in architecturaal pronkstuk

WZC Annuntiaten Heverlee is de nieuwe trots van de Leuvense ouderenzorg. Het elegante complex ontsproot uit het klooster van de Congregatie van de Zusters Annuntiaten van Heverlee en flankeert het neogotische Heilig Hartinstituut zonder de historische grandeur van het monumentale schoolgebouw te willen imiteren. Dankzij het flexibele indelingsconcept kan het nieuwe woonzorgcentrum naar hartenlust switchen tussen een kleinschalige en een grootschalige werking. Een unieke troef die zowel de bewoners als het personeel ten goede komt.

De Zusters Annuntiaten zijn een begrip in Leuven en omstreken. Sinds 1787 legden ze zich met volle overtuiging toe op christelijk onderwijs en armen- en ziekenzorg. Het neogotische schoolcomplex dateert van 1896. Een deel van het klooster op de 60 hectare grote site was sinds eind vorige eeuw voorbehouden voor zorgbehoevende zusters, die

konden rekenen op de inzet van eigen personeel. "Aangezien de zusters over het algemeen een dagje ouder werden, nam de Congregatie tien jaar geleden het initiatief om een woonzorgcentrum op te starten, dat logischerwijs ook toegankelijk was voor niet-zusters. Maar omdat de kloostergebouwen niet voldeden aan de heersende normen, werd al

snel duidelijk dat de realisatie van een nieuwbouw onvermijdelijk was. Intussen maakte het voormalige woonzorgcentrum plaats voor een hedendaags geheel met 96 woonzorgbedden, 27 assistentiewoningen en verschillende ondersteunende functies", vertelt Laurence Degreef, directeur van het nieuwe WZC Annuntiaten Heverlee.

De nieuwbouw ontsproot uit het klooster van de Congregatie van de Zusters Annuntiaten van Heverlee en flankeert het neogotische Heilig Hartinstituut zonder de historische grandeur van het monumentale schoolgebouw te willen imiteren.

'Het woonzorgcentrum biedt in één en hetzelfde gebouw een 'continuüm aan zorg' aan'

Flexibel indelingsconcept

De directie van het woonzorgcentrum drong aan op een uiterst flexibel concept. "We wilden de verschillende eenheden en onze werking kunnen loskoppelen of groeperen in functie van de noden van de bewoners en de aanwezigheid van het personeel", legt Laurence Degreef uit. ASSAR LLOX ARCHITECTS concipieerde een geheel dat uitgaat van kleinschalige leefgroepen van acht bewoners, maar dat zich eveneens leent tot een grootschaligere werking. "Het project is een poging om het beste van beide werelden te combineren", verduidelijkt Nico Luyten, architect-vennoot bij ASSAR LLOX ARCHITECTS. "Alle algemene diensten en de circulatie zijn geconcentreerd in een centraal balkvolume met een breedte van tien meter, waarrond per niveau vier slaapeenheden van telkens acht kamers gegroepeerd zijn – elk met een afzonderlijke ingang. Ook de gemeenschappelijke leefruimtes met kitchenette bevinden zich in die 'middenbalk', die indien nodig kan worden opgesplitst in vier onafhankelijke delen. In functie van specifieke of veranderende noden kan het woonzorgcentrum op elk van de drie verdiepingen opteren voor leefgroepen van acht, zestien, vierentwintig of tweeëndertig bewoners. Dat flexibele indelingsconcept is – behalve de unieke context – misschien wel de grootste troef van dit project: conform het klassieke systeem kun je je personeel in gunstigere omstandigheden inschakelen, en anderzijds kunnen de bewoners, hun familieleden en bepaalde zorgprofielen genieten van de voordelen van kleinschaligheid. Het woonzorgcentrum biedt in één en hetzelfde gebouw een 'continuüm aan zorg' aan." >

FEITEN EN CIJFERS

ONTWERPTEAM

Assar llox architects
Boydens engineering (technieken)
Fraeye stabiliteit (stabiliteit)
Omgeving (landschap)

UITVOERING

Pilootaanemer: THV Willemen – van Roey
Losse bemeubeling: Moments Furniture
Signalisatie: Signburo
Sanitair: Normbau

Eigen identiteit

De historische context van de site en de groene omgeving liggen aan de basis van de uitgekende materiaalkeuze. Het transparante centrale balkvolume is bekleed met geperforeerd cortenstaal en de publieke zone op het gelijkvloers is ingevuld met geëmailleerd glas. “Een subtiele verwijzing naar typisch-neogotische patronen en glasdecoraties, die ook aanwezig zijn in het aanpalende schoolgebouw. Het woonzorgcentrum straalt een eigen identiteit uit en is dus zeker geen goedkope imitatie van het Heilig Hartinstituut”, aldus Nico Luyten. “De woonvleugels zijn iets intiemer opgevat en zijn afgewerkt met baksteen. De assistentiewoningen bevinden zich in de zogeheten voorbouw en staan in functioneel opzicht volledig los van het woonzorgcentrum, al is er wel sprake van een rechtstreekse koppeling met de rest van het gebouw. In energetisch opzicht is er geopteerd voor grote isolatiediktes, driedubbele beglazing en geavanceerde energiezuinige technieken (betonkernactivering, BEO-veld en thermische en fotovoltaische zonnepanelen).”

hoorlijke uitdaging”, zegt Nico Luyten. “In eerste instantie zijn er drie nieuwe vleugels met 72 woonzorgkamers opgetrokken, zodat de bewoners van het bestaande woonzorgcentrum in september 2016 konden verhuizen en de verouderde gebouwen konden worden afgebroken. In fase 2, die voorbij lente opgeleverd werd, kwamen daar nog 27 assistentiewoningen, 24 woonegelegenheden, een cafetaria en een rist administratieve ruimtes bij. Geen evidentie, maar zowel planmatig als programmatorisch en budgettair is het uiteindelijke resultaat zeer bevredigend. De 24 woonegelegenheden van fase 2 bieden bovendien de mogelijkheid om een sociopolis te creëren en het klassieke zorgaanbod (woonzorgcentrum en assistentiewoningen) te verbreden naar cohousing voor senioren en jongeren die op zoek zijn naar een woongemeenschap waarin ze zich sociaal kunnen nestelen en omkaderd weten. Ook de aansluiting tussen het oude en nieuwe gedeelte – en het contrast tussen beide – is zeer geslaagd. Het is een project waar we oprecht trots op zijn!”

Gefaseerde realisatie

Hoewel WZC Annuntiaten Heverlee bouwkundig gezien één doorlopend geheel vormt, is het gerealiseerd in twee verschillende fases. Dit omdat het terrein aanvankelijk nog werd ingenomen door de gebouwen van het voormalige woonzorgcentrum. “Dat plaatste ons en de aannemer voor een be-

Systemen voor badkamerinrichting

NORMBAU, één van de toonaangevende leveranciers van systeemoplossingen voor barrièrevrije sanitaire voorzieningen voor ziekenhuizen en andere zorginstellingen, leverde producten uit de gelauwerde Cavere® Care serie voor de inrichting van de badkamers in woonzorgcentrum Annuntiaten in Heverlee. NORMBAU ontwikkelde deze Cavere® Care serie in samenwerking met C.F. Möller uit Denemarken, met als doel een gamma producten met een ongekend comfort op vlak van bediening aan te bieden, dat het alledaagse leven van senioren en mensen met een beperking aanzienlijk verbetert.

Het trigonometrische design van de steungrepen en muursteunen geeft de gebruikers niet alleen een aangenaam gevoel bij het vasthouden, maar staat tegelijk ook garant voor een uitstekende greepstabiliteit en veiligheid. Het antibacterieel oppervlak van de producten geeft schadelijke micro-organismen zoals bacteriën en schimmel geen kans. Dat was ook één van de doorslaggevende factoren voor het bouwteam van woonzorgcentrum Annuntiaten om met de Cavere® Care serie van NORMBAU te werken voor de inrichting van de zowat 130 badkamers. Opklapbare muursteunen met toilethouder, steungrepen in de douches (met douchekophouder), maar ook andere steungrepen, muursteunen en haken ondersteunen de bewoners en het personeel van het woonzorgcentrum bij de dagdagelijkse verzorging.

BUILDING TOGETHER

ASSAR LLOX Architects maakt deel uit van ASSAR Architects. Het bureau vertegenwoordigt de kennis en ervaring van meer dan 150 medewerkers verspreid over de hele BeNeLux. Het Vlaamse filiaal Assar Llox, gevestigd in Wilrijk, heeft voornamelijk ervaring in het ontwerpen en opvolgen van grotere projecten in Vlaanderen. Mede dankzij het vooruitstrevende BIM-team, de ervaren interieurarchitecten en een gezonde mix van ingenieur-architecten en architecten staan we garant voor een integrale en doordachte aanpak.

Het cortenstaal dat in de gevel gebruikt werd, diende als inspiratie voor de grafische afwerking van de buiten- en binnensignalisatie.

Geïntegreerde bewegwijzering

Signburo heeft een sterke reputatie op het vlak van efficiënte maar tegelijk ook zeer esthetische en originele bewegwijzeringsooplossingen. In samenwerking met de interieurafdeling van ASSAR LLOX ARCHITECTS werd een bewegwijzering ontworpen die afgestemd is op de materialen in

het project wzc Annuntiaten. Het cortenstaal dat in de gevel gebruikt werd, diende als inspiratie voor de grafische afwerking van de buiten- en binnensignalisatie. Alle aluminium panelen werden na het lakken voorzien van een speciale reliëfprint zodat ze dezelfde cortenstaal look & feel kregen. Het resultaat is een zeer stijlvolle en sobere bewegwijzering die perfect bij het gebouw past.

Wooncultuur

Ook de directie van het woonzorgcentrum is in de wolven. "Het vooruitstrevende ontwerp laat ons toe om onze visie optimaal te implementeren", aldus Laurence Degreef. "Heel wat woonzorgcentra ontstaan vanuit een ziekenhuissetting, waarbij het erop aankomt om het woongegeven te integreren in de zorgrealiteit. Wij hebben de omgekeerde beweging gemaakt: we vertrokken van een woonsituatie en moesten de zorgaspecten zien in te passen. Dit maakt dat er bij ons een echte wooncultuur heerst en dat we dus veel verder kijken dan de bestaande pathologieën. Bewoners worden dan ook niet naar een speciale afdeling verplaatst wanneer ze een vorm van dementie of fysieke problemen ontwikkelen. Vermits we alle entiteiten met elkaar kunnen verbinden of zeer eenvoudig op zichzelf kunnen laten functioneren, leidt dit niet tot problemen en kunnen we optimaal inspelen op specifieke situaties of toekomstgerichte evoluties. Niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk blijkt dit een schot in de roos." ●